

PHÒNG GD - ĐT QUẬN CẦU GIẤY
TRƯỜNG MẦM NON HOA HỒNG

-----o0o-----

SÁNG KIẾN KINH NGHIỆM

“Kinh nghiệm phát triển vốn từ cho trẻ lứa tuổi 24 – 36 tháng tuổi”

Lĩnh vực/ Môn: *Giáo dục nhà trẻ*

Tên tác giả: Nguyễn Thanh Thủy

Giáo viên Nhà trẻ

Tài liệu kèm theo:

NĂM HỌC 2011 – 2012

MỤC LỤC

I. LÝ DO CHỌN ĐỀ TÀI :

II. GIẢI QUYẾT VẤN ĐỀ

1. Cơ sở lý luận của vấn đề

2. Thực trạng của vấn đề

2.1. Thuận lợi

2.2. Khó khăn

3. Một số biện pháp phát triển vốn từ cho trẻ

3.1. Khảo sát trẻ đầu năm

3.2. Tìm hiểu đặc điểm phát triển vốn từ của trẻ nhà trẻ

3.3. Phát triển vốn từ cho trẻ thông qua hoạt động học

3.4. Phát triển vốn từ cho trẻ thông qua chơi

3.5. Qua giờ đón- trả trẻ

3.6. Thông qua các hoạt động khác

3.7. Kết hợp với phụ huynh

4. Kết quả

III .KẾT LUẬN – KHUYẾN NGHỊ

1. Kết luận

2. Khuyến nghị

“Kinh nghiệm phát triển vốn từ cho trẻ lứa tuổi 24 – 36 tháng tuổi

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Ngôn ngữ có vai trò rất lớn trong cuộc sống của con người. Nhờ ngôn ngữ mà con người có thể trao đổi với nhau những hiểu biết, truyền cho nhau những kinh nghiệm, tâm sự với nhau những điều thầm kín..

Bác Hồ của chúng ta đã dạy: "Tiếng nói là thứ của cải vô cùng lâu đời và vô cùng quý báu của dân tộc. Chúng ta phải giữ gìn, tôn trọng nó"

Trong công tác giáo dục thể hệ mầm non cho đất nước, chúng ta càng thấy rõ vai trò của ngôn ngữ đối với việc giáo dục trẻ thơ.

Dạy tiếng mẹ đẻ cho trẻ lứa tuổi mầm non đặc biệt là lứa tuổi nhà trẻ 24-36 tháng tuổi có một ý nghĩa đặc biệt quan trọng. Ngôn ngữ của trẻ phát triển tốt sẽ giúp trẻ nhận thức và giao tiếp tốt góp phần quan trọng vào việc hình thành và phát triển nhân cách cho trẻ. Việc phát triển ngôn ngữ mạch lạc trong giao tiếp sẽ dễ dàng tiếp cận với các môn khoa học khác ở độ tuổi mẫu giáo: môi trường xung quanh, làm quen với toán, âm nhạc, tạo hình... Mà điều tôi muốn đề cập ở đây là để ngôn ngữ của trẻ phát triển thuận lợi, một trong những điều kiện quan trọng là trẻ tích lũy được nhiều vốn từ và trên cơ sở hiểu biết đầy đủ ý nghĩa của những từ đó, trẻ biết sử dụng" số vốn" đó một cách thành thạo.

Nhưng trên thực tế, trẻ 24- 36 tháng tuổi ở lớp tôi các cháu dùng từ không chính xác, nói ngọng, nói không đủ câu, nói câu không trọn nghĩa chiếm một số lượng không nhỏ và rất khó cho việc trẻ tiếp cận các môn học khác sau này bởi trẻ một phần ghé nản về vốn từ, một phần trẻ không biết diễn đạt sao cho mạch lạc.

Xuất phát từ những lý do trên mà tôi chọn đề tài: ***“Kinh nghiệm phát triển vốn từ cho trẻ lứa tuổi 24- 36 tháng tuổi” làm đề tài nghiên cứu.***

II. GIẢI QUYẾT VẤN ĐỀ:

1.Cơ sở lý luận của vấn đề:

Ngôn ngữ là một hiện tượng xã hội đặc biệt vì nó ra đời và tồn tại cùng với sự hình thành và phát triển của xã hội loài người, ngôn ngữ dùng để phục vụ mọi thành viên trong xã hội từ việc học tập, lao động đến việc vui chơi giải trí. Có thể nói rằng trong bất kì lĩnh vực hoạt động nào của con người cũng cần đến ngôn ngữ.

Ngôn ngữ giúp cho người trao đổi tư tưởng tình cảm, bộc lộ những cảm xúc và xác lập những mối quan hệ giữa thành viên này với thành viên khác trong xã hội.Ngôn ngữ có thể nói là một thứ công cụ để tổ chức xã hội,để duy trì mối quan hệ giữa người với người trong xã hội.

Quá trình phát triển ngôn ngữ là quá trình cung cấp từ ngữ cho trẻ, góp phần là phong phú ngôn ngữ đẩy mạnh quá trình phát triển trí tuệ và tình cảm đạo đức cho trẻ, Có thể nói rằng rèn luyện và phát triển ngôn ngữ cho trẻ mầm non là góp phần tích cực vào

việc trang bị cho thế hệ mầm non một phương tiện mạnh mẽ để tiếp thu kinh nghiệm quý báu của thế hệ cha anh, đồng thời tạo điều kiện cho các cháu lĩnh hội các kiến thức, những hiểu biết mới lạ về thế giới xung quanh.

Ngôn ngữ giữ vai trò quan trọng như vậy trong cuộc sống, nhưng là thế nào để ngôn ngữ phát triển và muốn có ngôn ngữ phát triển thì chúng ta không thể nói đến việc phát triển vốn từ cho trẻ. Từ là đơn vị có sẵn và cơ bản của ngôn ngữ, là vật liệu chủ yếu tạo nên câu, xây dựng lời nói. Trong cuộc sống không có vốn từ thì không có ngôn ngữ hoặc vốn từ chậm phát triển thì ngôn ngữ cũng chậm phát triển và ngược lại. Vốn từ phát triển phong phú thì ngôn ngữ cũng phát triển phong phú. Khi con người biết sử dụng nhiều loại từ một cách chặt chẽ thì họ sẽ có một cách giao tiếp vững vàng tự tin trong bất kỳ lĩnh vực nào của xã hội.

Để có vốn từ phát triển trước tiên ta phải bắt đầu phát triển ngôn ngữ cho trẻ ngay từ lứa tuổi mầm non vì ở lứa tuổi này phát triển vốn từ là giúp trẻ nắm được nhiều từ, hiểu được ý nghĩa của từ, biết sử dụng từ trong giao tiếp. Phát triển từ cho trẻ là quá trình hình thành giúp trẻ làm quen với các từ mới, củng cố vốn từ làm cho vốn từ phong phú tích cực hóa ngôn ngữ cho trẻ. Quá trình này liên quan chặt chẽ với giai đoạn nhận thức tiếp theo của trẻ để hình thành các biểu tượng về thế giới xung quanh..

Đặc biệt trẻ ở lứa tuổi 24- 36 tháng tuổi, giai đoạn này người ta gọi là giai đoạn tiền ngôn ngữ vì đặc điểm sinh lý ở lứa tuổi này có vùng ngôn ngữ bắt đầu hình thành và phát triển mạnh, do đó mà trẻ được tác động mạnh mẽ về ngôn ngữ từ phía môi trường xung quanh trẻ, thì vùng ngôn ngữ của trẻ có điều kiện phát triển nhanh. Nhưng trong thực tế môi trường gia đình: ông, bà., bố, mẹ... hay môi trường xã hội: cô giáo còn ít quan tâm đến việc phát triển vốn từ cho trẻ nên nhìn chung vốn từ của trẻ còn nhiều hạn chế.

Ngoài ra tôi tự tìm tòi biện pháp đúc rút kinh nghiệm từ thực tế dạy trẻ ở các nội dung và chọn đề tài: "Kinh nghiệm phát triển vốn từ cho trẻ lứa tuổi 24-36 tháng tuổi"

2. Thực trạng của vấn đề:

2.1. Thuận lợi:

- Lớp được chia theo đúng độ tuổi quy định
- Trẻ đi học chuyên cần
- Đồ dùng phục vụ cho việc phát triển vốn từ cho trẻ phong phú về hình ảnh, màu sắc hấp dẫn(tranh ảnh, vật thật..)
- Luôn được sự quan tâm chỉ đạo sát sao của BGH nhà trường.
- Giáo viên nắm vững phương pháp giảng dạy bộ môn, được bồi dưỡng thường xuyên và tham gia học tập tại các lớp chuyên đề do sở, phòng tổ chức.
- Giáo viên nhiệt tình, sáng tạo làm đồ dùng phục vụ cho việc cung cấp và phát triển vốn từ cho trẻ.
- Trình độ của giáo viên đều đạt chuẩn và trên chuẩn.

2.2. Khó khăn:

- Trẻ 24- 36 tháng tuổi do tôi phụ trách là độ tuổi còn non nớt, các cháu bắt đầu đi học còn khóc nhiều, chưa quen với các cô và các bạn, chưa thích nghi với điều kiện sinh hoạt và các hoạt động ở lớp, các cháu không cùng tháng tuổi, mỗi cháu đều có sở thích và cá tính khác nhau.

- Trí nhớ của trẻ còn nhiều hạn chế, trẻ chưa biết hết khối lượng các âm tiếp thu cũng như trật tự các từ khi nhắc lại câu của người lớn. Vì thế trẻ thường xuyên bỏ bớt từ, bớt âm khi nói.

- 85% kinh nghiệm sống của trẻ còn nghèo nàn, nhận thức còn hạn chế dẫn đến tình trạng trẻ thường dùng từ không chính xác.

- 60% trẻ nói phát âm sai do ảnh hưởng ngôn ngữ của người lớn xung quanh

- Ở lớp nhà trẻ, thời gian chăm sóc trẻ chiếm đa số nên việc giáo viên chú ý phát triển vốn từ cho trẻ đôi khi còn gặp nhiều khó khăn.

- Đa số phụ huynh đều bận công việc hoặc có những lý do khách quan nào đó ít có thời gian trò chuyện với trẻ và nghe trẻ nói. Trẻ được đáp ứng đầy đủ về nhu cầu mà trẻ cần.

+ VD: Trẻ chỉ cần chỉ, cần nhìn vào những gì mình thích thì được đáp ứng ngay mà không cần phải dùng lời để yêu cầu hoặc xin. Đây cũng là một trong những nguyên nhân của việc vốn từ của trẻ rất nghèo nàn.

- Đứng trước một số khó khăn như vậy, tôi đã tìm tòi, suy nghĩ và nghiên cứu tài liệu để tìm ra một số biện pháp phát triển vốn từ cho trẻ và qua thực tiễn dạy trẻ hàng ngày, trong những năm học vừa qua, tôi đã rút ra một số kinh nghiệm sau:

3. Một số biện pháp phát triển vốn từ cho trẻ.

3.1. Khảo sát trẻ đầu năm:

Đây là biện pháp theo tôi là rất cần thiết. Qua khảo sát tôi có thể nắm rõ những mặt ưu điểm và hạn chế của trẻ. Bên cạnh đó khảo sát trẻ trên lớp khiến tôi và học sinh của mình có thể hiểu nhau hơn.

Khảo sát đầu năm:

NỘI DUNG	TỐT		KHÁ		ĐẠT		CHƯA ĐẠT	
	SL	%	SL	%	SL	%	SL	%
Trẻ nói được câu một từ	20	52,6	18	47,4	38	100	00	0
Trẻ nói được câu hai từ	12	26,3	11	28,9	33	86,8	05	13,2
Trẻ nói được câu ba từ	05	13,2	15	39,5	20	52,6	18	47,4
Trẻ nói được câu bốn từ	02	5,3	3	7,8	05	13,2	33	86,8

3.2. Tìm hiểu đặc điểm phát triển vốn từ của trẻ nhà trẻ

- Muốn phát triển vốn từ cho trẻ, theo tôi điều đầu tiên chúng ta phải hiểu được phát triển vốn từ cho trẻ là gì ? Phát triển vốn từ cho trẻ giúp trẻ nắm vững được nhiều từ, hiểu ý nghĩa của từ và biết sử dụng từ trong các tình huống giao tiếp. Để làm được như vậy tôi phải dựa trên các cơ sở lý luận sau:

3.2.1. Cơ sở ngôn ngữ

- Đặc điểm phát triển vốn từ của trẻ nhà trẻ: Vốn từ của trẻ tăng nhanh, số lượng từ chủ động của trẻ từ 500- 600 từ. Trong vốn từ của trẻ có tất cả các loại từ đơn, từ ghép.ở trẻ có cả từ ghép 3- 4 tiếng bên cạnh đó trẻ có nhu cầu giao tiếp với mọi người, trẻ thích tìm hiểu những điều mới lạ trong cuộc sống xung quanh, những từ các cháu được sử dụng hầu hết là những từ chỉ tên gọi, những gì gần gũi xung quanh mà hàng ngày trẻ tiếp xúc. Ngoài ra, trẻ cũng nói được một số từ chỉ hành động, chỉ những công việc của bản thân và mọi người xung quanh, chỉ hành động của những con vật mà trẻ biết.

Ví dụ :

Máy bay - Máy bay bay

Tàu hỏa - Tàu hỏa chạy

Con cá - Con cá bơi

Bố cháu - Bố cháu đi làm

Tôi nhận thấy vốn từ của trẻ tuy phát triển nhưng vẫn còn hạn chế bộ máy phát âm của trẻ đang hoàn thiện dần nên khi trẻ nói, trẻ hay nói chậm, hay nói kéo dài giọng,đôi khi còn ậm, ừ, ê, a, không mạch lạc. Để giúp trẻ phát triển vốn từ, tôi thấy người giáo viên cần phải nắm vững vốn từ của trẻ. Mặt khác, các cô giáo phải nói to, rõ ràng, mạch lạc, dễ nghe.

3.2.2. Cơ sở tâm lý:

Tư duy của trẻ ở lứa tuổi nhà trẻ là tư duy trực quan. Thời kỳ này, khả năng chi giác về các sự vật hiện tượng bắt đầu được hoàn thiện.Trẻ hay bắt chước những cử chỉ và lời nói của người khác, do vậy ngôn ngữ của cô giáo phải trong sáng và chính xác để trẻ nói theo.

3.2.3. Cơ sở giáo dục:

Ngôn ngữ của trẻ chỉ được hình thành và phát triển qua giao tiếp với con người và sự vật hiện tượng xung quanh.

Để thực hiện điều đó phải thông qua nhiều phương tiện khác nhau như qua các giờ học, các trò chơi, dạo chơi ngoài trời và sinh hoạt hàng ngày, rèn luyện và phát triển vốn từ cho trẻ, tập cho trẻ biết nghe, hiểu và phát âm chính xác các âm của tiếng mẹ đẻ, hướng dẫn trẻ biết cách diễn đạt ý muốn của mình cho người khác hiểu.Vì vậy khi cho trẻ tiếp xúc với các sự vật hiện tượng thì phải cho trẻ biết gọi tên,đặc điểm của đối tượng, không những thế, giáo viên dạy trẻ biết nói câu đầy đủ, rõ nghĩa, dạy trẻ phát âm chuẩn của tiếng việt, đảm bảo các

nguyên tắc của giáo dục học tính khoa học, tính hệ thống, tính vừa sức, tính tiếp thu.

Dựa vào những cơ sở lý luận trên, đối chiếu với tình hình thực tế, tôi nhận thấy sự chênh lệch về vốn từ của trẻ ở cùng một lứa tuổi trong lớp khá lớn. Qua quá trình tìm hiểu, tôi nhận thấy vốn từ của trẻ không phụ thuộc vào điều kiện vật chất, kinh tế gia đình mà trước hết liên quan rất nhiều đến thói gian trò chuyện với trẻ hay không? Cô và cha mẹ có lắng nghe bé kể chuyện về sinh hoạt và bạn bè hay không? Cô có thường xuyên kể chuyện cho bé nghe và hướng dẫn bé kể lại không?... Tất cả những điều đó không chỉ làm tăng vốn từ của trẻ, sự hiểu biết nghĩa của từ, cách dùng từ của trẻ mà còn làm phong phú hiểu biết và xúc cảm của trẻ.

Xuất phát từ những cơ sở lý luận và thực tiễn trên tôi đã mạnh dạn áp dụng một số biện pháp phát triển vốn từ cho trẻ ở lớp thông qua một số hoạt động sau:

3.3. Phát triển vốn từ cho trẻ thông qua hoạt động học:

Phát triển vốn từ cho trẻ ở trường Mầm Non là công tác giáo dục có kế hoạch, có mục đích, có tổ chức và phải mang tính hệ thống nhằm phát triển ngôn ngữ cho trẻ như một phương tiện giao tiếp quan trọng vì thế chúng ta phải dạy cho trẻ ở mọi lúc mọi nơi, trên những tiết học cụ thể, trong đó phát triển ngôn ngữ, vốn từ phải được đặt lên vị trí hàng đầu.

3.3.1. Thông qua giờ nhận biết tập nói:

Đây là môn học quan trọng nhất đối với sự phát triển ngôn ngữ và cung cấp từ vựng cho trẻ.

Trẻ lứa tuổi 24- 36 tháng tuổi đang bắt đầu học nói, bộ máy phát âm chưa hoàn chỉnh, vì vậy trẻ thường nói một từ, nói ngọng, nói lắp. Cho nên trong tiết học cô phải chuẩn bị đồ dùng trực quan đẹp, hấp dẫn để gây hứng thú cho trẻ. Bên cạnh đó cô cũng phải chuẩn bị một hệ thống câu hỏi rõ ràng, ngắn gọn, trong khi trẻ trả lời cô hướng dẫn trẻ nói đúng từ, đủ câu, không nói câu cụt lủn hoặc cộc lốc.

Ví dụ :

Trong bài nhận biết quả dưa, quả cam, quả đu đủ " Cô muốn cung cấp từ " Mất dưa" cho trẻ

Cô phải chuẩn bị đầy đủ các loại quả thật, để trẻ sử dụng các giác quan: sờ, nhìn, nếm, ngửi,... nhằm phát huy được tính tích cực của tư duy, rèn khả năng ghi nhớ có chủ đích...

Để giúp trẻ hứng thú tập trung vào đối tượng quan sát, cô cần đưa ra một hệ thống câu hỏi:

- + Đây là quả gì? (Đây là quả dưa ạ)
- + Quả dưa có màu gì (Màu vàng)
- + Đây là cái gì của quả dưa (Vỏ dưa)

+ Vô dũa như thế nào ?(Vô dũa có mắt ạ)

Như vậy nhờ có sự giao tiếp giữa cô và trẻ đã giúp trẻ phát huy được tính tích cực của tư duy, rèn khả năng ghi nhớ, phát triển năng lực quan sát, phát triển các giác quan, kích thích lòng ham hiểu biết tìm tòi khám phá về những điều bí ẩn của các sự vật xung quanh. Qua đó củng cố, mở rộng vốn hiểu biết, làm giàu vốn từ cho trẻ.

3.3.2. .Qua giờ thơ, truyện.

Trên tiết học khi cho trẻ làm quen với tác phẩm văn học là phát triển ngôn ngữ nói cho trẻ và còn hình thành phát triển ở trẻ kỹ năng nói mạch lạc mà muốn làm được như vậy trẻ phải có vốn từ phong phú hay nói cách khác là trẻ cũng học thêm được các từ mới qua giờ học thơ truyện.

Khi tiếp xúc với bài thơ, câu chuyện là trẻ đã được tri giác các bức tranh có hình ảnh và từ ngữ mới tương ứng với nội dung bức tranh.

Ví dụ1:

Trẻ nghe câu chuyện " Bác gấu đen và hai chú thỏ" Cô muốn cung cấp cho trẻ từ " Ướt lướt thướt"

Cô có thể cho trẻ xem tranh, mô hình và giải thích từ " ướt lướt thướt". Bên cạnh đó cô cũng chuẩn bị một số hệ thống câu hỏi giúp trẻ nhớ được nội dung truyện và từ vừa học.

+ Bác gấu đen trong câu chuyện cô vừa kể đi đâu ?(Đi chơi rừng)

+ Khi gặp trời mưa , bác gấu đen bị làm sao ? (Ướt lướt thướt)

Cô kể 1 -2 lần giúp trẻ hiểu tác phẩm và đặt tiếp hệ thống câu hỏi hướng vào việc hiểu biết các hành động của nhân vật để trẻ hiểu việc nào nên làm, việc nào không nên làm.

+ Qua câu chuyện, con yêu quý ai ? (Bác gấu đen, bạn thỏ trắng)

(Vì bạn thỏ trắng và bác gấu đen là những người tốt bụng)

Ví dụ 2 :

Qua bài thơ "Cây bắp cải " Cô muốn cung cấp cho trẻ từ " Sắp vòng quanh"

Cô có thể cho trẻ quan sát vật thật. Cho trẻ được xem,được sờ... các lá bắp cải sắp vòng quanh như thế nào?Cô vừa giải thích vừa chỉ cho trẻ xem và cho trẻ cùng làm động tác mô phỏng các lá được xếp vòng quanh với nhau tạo thành cây bắp cải xanh. Bên cạnh đó cô cũng chuẩn bị một hệ thống câu hỏi :

+ Cô vừa đọc cho các con nghe bài thơ gì ? Cây bắp cải

+ Cây bắp cải trong bài thơ được tác giả miêu tả đẹp như thế nào ? (Xanh man mát)

+ Lá bắp cải trong bài thơ được tác giả miêu tả như thế nào ? (Sắp vòng quanh)

Như vậy thơ truyện không những kích thích nhận thức có hình ảnh của trẻ mà còn dạy trẻ thể hiện và mô phỏng những động tác tương ứng với nhân vật

trong bài thơ, câu truyện. Khi trẻ đã biết kể lại truyện cùng với cơ điệu đó chứng tỏ trẻ đã biết ghi nhớ cốt truyện và biết sử dụng ngôn ngữ nói là phương tiện, lĩnh hội kinh nghiệm tiếp thu kiến thức, biết sử dụng nhiều từ mới thể hiện sự tương ứng mới nội dung câu truyện đó.

3.3.3.. Qua giờ âm nhạc

Các tiết học âm nhạc trẻ được tiếp xúc nhiều với đồ vật (Trống , lắc, phách tre và nhiều vật liệu) trẻ được học những giai điệu vui tươi kết hợp với các loại hoạt động (Vận động theo bài hát một cách nhịp nhàng. Để làm được như vậy đó là nhờ sự hiểu biết, nhận thức, vốn từ, kỹ năng nhất là sự giao tiếp bằng ngôn ngữ của trẻ được tích lũy và lĩnh hội, phát triển tính nghệ thuật, giúp trẻ yêu âm nhạc.

Qua những giờ học hát, vận động theo nhạc, trẻ đã biết sử dụng những hình ảnh đẹp của bài hát.

Ví dụ :

Hát và vận động bài " Con voi"

Trẻ biết sử dụng động tác minh họa đơn giản như:

Trông đằng xa kia có con chi to ghê: Trẻ dùng một ngón tay vẫy vẫy

Sao trông giống như xe hơi : Hai tay tạo hình chữ nhật ở trước ngực

Lăn lăn bánh xe đi chơi : Hai tay quay vòng tròn

À thì ra con voi :Dùng tay chỉ kết hợp với vẫy nhẹ

Vậy mà...đuôi trên đầu: Dùng tay phải đặt giữa đỉnh đầu vẫy nhẹ.

3.4 . Phát triển vốn từ của trẻ thông qua chơi.

Đây có thể coi là một trong những hình thức quan trọng nhất. Bởi giờ chơi có tác dụng rất lớn trong việc phát triển vốn từ, đặc biệt là tích cực hóa vốn từ cho trẻ. Thời gian chơi của trẻ chiếm nhiều nhất trong thời gian trẻ ở nhà trẻ, là thời gian trẻ được chơi thoải mái nhất. Trong quá trình chơi trẻ được sử dụng các loại từ khác nhau, có điều kiện học và sử dụng các từ có nội dung rất khác nhau.

Ví dụ :

Trò chơi bé em

Búp bê của bạn ăn chưa ? (Rồi ạ)

Bạn đã cho búp bê ăn lúc nào vậy? (Vừa ăn xong)

Điều đó cho thấy giờ chơi không chỉ dạy trẻ kỹ năng chơi mà còn dạy trẻ nghe hiểu, giao tiếp cùng nhau

Trong quá trình chơi, trẻ được thực hiện nhiều hành động khác nhau với đồ chơi như vậy trẻ phải sử dụng ngôn ngữ để giao tiếp và phát triển lời nói cho trẻ.

Ví dụ :

Tài ơi ! Con đang xếp gì đấy ? (Con xếp đoàn tàu)

Con xếp đoàn tàu bằng những hình gì? (Hình vuông, hình chữ nhật, hình tròn ạ)

Như vậy trò chơi sáng tạo cũng góp phần phát triển ngôn ngữ cho trẻ. Trong quá trình chơi trẻ bắt buộc phải giao tiếp với nhau do vậy vốn từ của trẻ được phát triển ngày một phong phú.

Ví dụ :

Trò chơi bế em, cô nhập vai làm mẹ cho búp bê bú, cho búp bê ăn, búp bê ngủ trẻ sẽ bắt chước những lời cô nói như : " Con của mẹ ngoan quá!"

Biết hát ru " à ơi " cho em bé ngủ

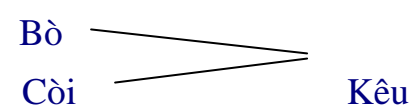
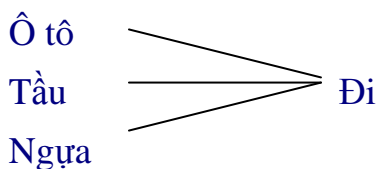
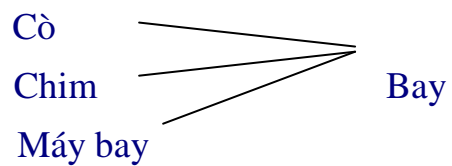
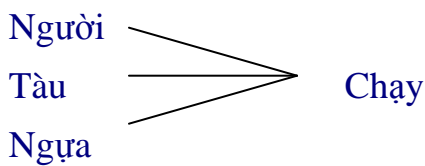
Ngoài trò chơi, phản ánh sinh hoạt, trong giờ chơi, cô tổ chức cho trẻ chơi những trò chơi học tập nhằm phát triển vốn từ cho trẻ.

Ví dụ :

Trò chơi với động từ, danh từ.

Cô nói động từ, trẻ ghép các danh từ chỉ người, con vật, sự vật thích hợp với động từ đó hoặc ngược lại.

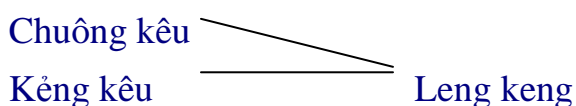
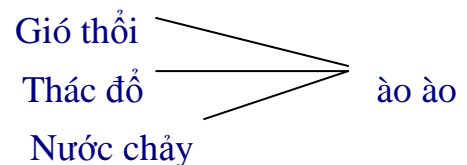
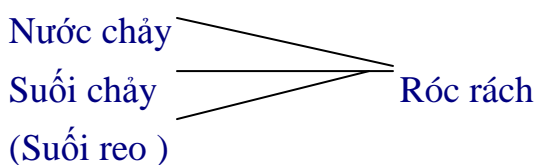
Ví dụ:

- Trò chơi với các tính từ:

Cô nói tính từ chỉ màu sắc của các sự vật, phẩm chất con người... cháu nói danh từ phù hợp với các tính từ đó (hoặc ngược lại)

Ví dụ:

- Trò chơi bắt chước tiếng kêu của các con vật:

Cô nói	Trẻ kêu
Con mèo	Mèo meo
Con vịt	Cạp cạp
Con chó	Gâu gâu

- Trò chơi đoán đặc điểm của các con vật:

Cô nói	Trẻ nói
Con gà mái	Có hai chân
Con chó	Có bốn chân

Trong quá trình chơi trẻ được thực hiện nhiều lần, nhiều hành động khác nhau, như vậy trẻ phải sử dụng ngôn ngữ để tìm tòi, khám phá cách chơi, luật chơi.

Cô giáo có vai trò quan trọng thúc đẩy, kích thích trẻ sử dụng ngôn ngữ và phát triển lời nói mạch lạc, đúng ngữ pháp của trẻ.

3.5. Qua giờ đón trả trẻ.

- Cô phải tích cực trò chuyện cùng trẻ và yêu cầu trẻ trả lời các câu hỏi của cô rõ ràng. Trò chuyện với trẻ là hình thức đơn giản nhất để cung cấp vốn từ và phát triển ngôn ngữ cho trẻ, đặc biệt là phát triển ngôn ngữ mạch lạc. Bởi qua trò chuyện với trẻ, cô cung cấp, mở rộng " vốn từ" cho trẻ.

Ví dụ:

- Bố con tên gì ? (Bố con tên là Tuấn ạ)
- Sáng nay ai đưa con đi học ?(Mẹ con ạ)
- Mẹ con đi bằng gì ? (Xe đạp)
- Xe đạp kêu như thế nào ? (Kình koong)
- Nhà con có những ai ? (Ông, bà, bố, mẹ)

Như vậy khi trẻ mạnh dạn trò chuyện cùng với cô nghĩa là trẻ đã tự tin vào " vốn từ vựng" của mình, ngôn ngữ của trẻ nhờ đó mà được mở rộng và phát triển hơn

Bên cạnh đó cô cũng thường xuyên đọc thơ, kể chuyện cho trẻ nghe, khuyến khích trẻ phát âm và yêu cầu trẻ trả lời một số câu hỏi đơn giản.

Ví dụ:

- Khi cô đọc cho trẻ nghe câu chuyện " Thỏ con không vâng lời"
- Cô vừa đọc cho con nghe câu chuyện gì (Thỏ con không vâng lời ạ)
- Trong câu chuyện cô vừa đọc có những ai ? (Thỏ con, thỏ mẹ..)

Khi không nhớ đường về nhà tổ con đã làm gì ? (Khóc hu..hu...hu)

3.6. Thông qua các hoạt động khác:

Cung cấp vốn từ cho trẻ thông qua chế độ sinh hoạt hàng ngày.

3.6.1. Trong giờ ăn:

Trẻ tiếp nhận được số lượng những từ ngữ mới góp phần làm giàu vốn từ cho trẻ.

Ví dụ :

Cô giới thiệu món ăn, hỏi trẻ những chất dinh dưỡng có trong thức ăn. Cô mời cả lớp ăn cơm. Trẻ mời lại.

3.6.2. Trong giờ ngủ:

Cô hát những ca khúc thân thương để hiểu những quy tắc trong giờ ngủ.

Ví dụ:

Cô hát bài " Giờ đi ngủ" Khi lắng nghe cô hát thì trẻ nằm đúng tư thế, không nói chuyện, không nằm sấp.

3.6.3. Khi cho trẻ dạo chơi thăm quan:

Dạo chơi thăm quan là loại tiết học đặc biệt nhằm phát triển vốn từ cho trẻ. Trong giờ dạo chơi, thăm quan, trẻ được trực tiếp quan sát các sự vật hiện tượng phong phú của cuộc sống. Mục đích của dạo chơi, tham quan là mở rộng tầm hiểu biết cho trẻ, trên cơ sở đó cung cấp, củng cố một số lượng lớn vốn từ cho trẻ.

Để dạo chơi, thăm quan có hiệu quả, cô giáo cần phải chuẩn bị tốt nội dung cho trẻ quan sát, những từ, câu cần dạy trẻ. Những câu hỏi yêu cầu trẻ trả lời, những phương pháp, biện pháp cần tích cực hóa ngôn ngữ cho trẻ.

Ví dụ:

Cho trẻ quan sát con gà trống.

Cô phải chọn được vị trí để con gà trống cho mọi trẻ đều quan sát được. Bên cạnh đó cô cũng cần chuẩn bị một số hệ thống câu hỏi như:

- + Đây là con gì ?
- + Các con nhìn thấy con gà trống đang làm gì?
- + Con gà trống đang ăn gì đấy?
- + Con gà trống có dáng đi như thế nào?

Thường sau một thời gian đi thăm quan về, cô tổ chức đàm thoại về nội dung thăm quan nhằm củng cố kiến thức thu được trong buổi thăm quan, củng cố và tích cực hóa vốn từ cho trẻ.

Bên cạnh đó cô luôn sửa sai câu nói của trẻ ở mọi lúc mọi nơi để giúp trẻ có một nguồn vốn từ phong phú, đa dạng.

3.7. Kết hợp với phụ huynh

Đề vốn từ của trẻ phát triển tốt điều không thể thiếu được đó là nhờ sự đóng góp của gia đình

Cô thường xuyên gặp gỡ nói chuyện về tình hình hoạt động của trẻ trong lớp qua đó phụ huynh nắm bắt được các nội dung chương trình giáo dục hiện hành đồng thời hàng ngày cô cũng trao đổi với phụ huynh về ý nghĩa của việc phát triển vốn từ cho trẻ. Đề phối hợp cùng giáo viên trong việc phát triển vốn từ cho trẻ thì phụ huynh hàng ngày dành thời gian thường xuyên trò chuyện cùng trẻ cho trẻ được tiếp xúc nhiều hơn với các sự vật hiện tượng xung quanh, lắng nghe và trả lời các câu hỏi của trẻ

Đối với những cháu mới học nói thì vai trò của phụ huynh trong việc phối hợp với các cô giáo trong việc trò chuyện nhiều với trẻ là càng cần thiết bởi nó giúp trẻ được vận dụng những kiến thức đã học vào cuộc sống của trẻ, trẻ được giao tiếp, được sửa phát âm, sửa ngọng.

Có như vậy tiếng nói tích cực của trẻ mới được hoàn thiện và trong sáng.

4. Kết quả.

Trải qua quá trình thực hiện bền bỉ, liên tục, trẻ lớp tôi đã có những chuyển biến rõ rệt, phần lớn số trẻ trong lớp đã có một số vốn từ rất khá, các cháu nói năng mạch lạc, rõ ràng, biết cách diễn đạt ý muốn của mình, mạnh dạn, tự tin hơn trong giao tiếp, vốn từ của trẻ đã phong phú hơn rất nhiều so với kết quả đầu năm tôi đã khảo sát.

Cụ thể như sau:

Nội dung	Lần 1								Lần 2							
	Tốt		Khá		Đạt		CĐạt		Tốt		Khá		Đạt		CĐạt	
	SL	%	SL	%	SL	%	SL	%	SL	%	SL	%	SL	%	SL	%
Trẻ nói được câu một từ	20	52,6	18	47,4	38	100	00	00	32	84,2	08	21,1	38	100	00	00
Trẻ nói được câu hai từ	12	26,3	11	28,9	33	86,8	05	13,2	22	58	16	42,2	38	100	00	00
Trẻ nói được câu ba từ	05	13,2	15	39,5	20	52,6	18	47,4	15	39,5	17	44,7	32	84,2	06	15,8
Trẻ nói được câu bốn từ	02	5,3	03	7,8	05	13,2	33	86,8	10	26,3	14	36,8	24	63,2	14	36,8

Bên cạnh đó ở lớp tôi có một số cháu đã sử dụng vốn từ các cô cung cấp cũng rất hay và ngộ nghĩnh trong sinh hoạt hàng ngày.

+ Trong giờ hoạt động ngoài trời, cô cho trẻ quan sát vườn hoa, nhiều cháu đã phát hiện ra bông hoa hồng nhưng có cánh hoa " sắp vòng quanh". Cách hiểu của các cháu tuy còn nhiều hạn chế nhưng cháu đã biết sử dụng từ " Sắp vòng quanh" trong giờ văn học để ứng dụng vào cuộc sống hàng ngày.

+ Trong giờ đón trả trẻ, phụ huynh hay kể với các cô rằng hôm trước cho cháu đi chơi công viên khi thấy con cá sấu bò từ dưới nước đi lên cháu bỗng kêu vui sướng " Mẹ ơi ! Trông con cá sấu ướt lướt thướt kìa"

Như vậy các cháu ở lớp tôi đã có những chuyển biến rõ rệt về phát triển vốn từ. Điều rất mừng là sau một năm " vốn từ" của các cháu không chỉ tăng lên cả về số lượng và chất lượng mà các cháu còn biết vận dụng những từ được học ở trên lớp vào sinh hoạt hàng ngày và sử dụng chúng rất hiệu quả.

Phụ huynh đa số hiểu về ý nghĩa của việc phát triển ngôn ngữ cho trẻ.

III. KẾT LUẬN – KHUYẾN NGHỊ

1. Kết luận

Phát triển vốn từ cho trẻ ở trường mầm non và đặc biệt là lứa tuổi nhà trẻ là vấn đề rất quan trọng và cần thiết, mức độ phát triển vốn từ của trẻ còn tùy thuộc vào nhiều yếu tố khác nhau.

Tôi nhận thấy việc rèn luyện và phát triển vốn từ cho trẻ là cả quá trình liên tục và có hệ thống đòi hỏi giáo viên phải kiên trì, bền bỉ, khắc phục khó khăn để tìm ra phương tiện, điều kiện cần thiết cho sự phát triển toàn diện của các cháu, hơn nữa cô giáo là người gương mẫu để trẻ noi theo, điều này đã góp phần bồi dưỡng thế hệ măng non của đất nước, thực hiện mục tiêu của ngành.

Vậy muốn có được kết quả trong việc phát triển vốn từ cho trẻ qua quá trình thực hiện tôi rút ra một số bài học kinh nghiệm sau :

- Giáo viên cần hiểu rõ tầm quan trọng của ngôn ngữ với việc hình thành và phát triển nhân cách trẻ, không ngừng học tập để nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ, tự rèn luyện ngôn ngữ của mình để phát âm chuẩn Tiếng Việt.

- Đề phát triển ngôn ngữ của trẻ một cách toàn diện thì cô giáo cần phải thực hiện ba nhiệm vụ:

+ Làm giàu vốn từ của trẻ qua việc hướng dẫn trẻ quan sát, đàm thoại, hướng dẫn trẻ chơi, kể chuyện và đọc truyện cho trẻ nghe.

+ Củng cố vốn từ cho trẻ

+ Tích cực hóa vốn từ cho trẻ

- Giáo viên phải biết phối hợp chặt chẽ ba nội dung trên để góp phần tạo điều kiện cho trẻ lĩnh hội những điều mới lạ về thế giới xung quanh.

- Giáo viên luôn tạo không khí vui tươi, thoải mái cho trẻ, động viên trẻ đi học đều, tạo điều kiện quan tâm đến những trẻ nhút nhát, dành thời gian gần gũi,

trò chuyện với trẻ để trẻ mạnh dạn, tự tin tham gia các hoạt động tập thể giúp trẻ được giao tiếp nhiều hơn.

- Cần có sự kết hợp chặt chẽ giữa gia đình và nhà trường để giáo viên nắm vững đặc điểm tâm sinh lý của trẻ để từ đó có kế hoạch phát triển vốn từ.

- Tổ chức nhiều trò chơi sử dụng ngôn ngữ

- Cô giáo tạo điều kiện cho trẻ nghe nhiều và nói chuyện nhiều với trẻ, luôn tìm cách thúc đẩy trẻ sử dụng ngôn ngữ một cách chủ động.

- Tích cực cho trẻ tiếp cận và làm quen với thiên nhiên và phát triển khả năng quan sát của trẻ, giúp trẻ củng cố và tư duy hóa các biểu tượng ngôn từ.

- Vận động phụ huynh đóng góp các loại hoa, cây cảnh, vật nuôi để xây dựng góc thiên nhiên phong phú, thông qua các tiết học, cô kết hợp với nội dung phát triển ngôn ngữ cho trẻ phù hợp.

Tóm lại, trong tất cả các hoạt động hàng ngày của trẻ ở trường cô phải tích cực trò chuyện với trẻ, hỏi trẻ để trẻ trả lời, nếu trẻ không trả lời được cô phải biết sử dụng từ trong tình huống giao tiếp.

2. Khuyến nghị

- Đề cho vốn từ của trẻ 24- 36 tháng tuổi được phát triển hơn nữa, theo tôi cần phải được sự quan tâm của ngành giáo dục đào tạo trong việc phổ biến đến tập thể các giáo viên những bài thơ, câu truyện, bài hát, trò chơi có những từ giàu hình ảnh, giàu âm thanh.....

- Ban giám hiệu nhà trường cần bổ xung những truyện, thơ, bài hát, câu đố, mới của sở, phòng ban hành.

- Phụ huynh và nhà trường làm " Xã hội hóa giáo dục" để giúp con em mình có nhiều điều kiện để học tập, trải nghiệm nhiều hơn.

Trên đây là một số kinh nghiệm mà tôi đã áp dụng trong việc phát triển vốn từ của trẻ lứa tuổi nhà trẻ trong năm học vừa qua. Tôi rất mong được sự góp ý của ban giám hiệu và các bạn đồng nghiệp để tôi ngày càng có kinh nghiệm dạy dỗ các cháu tốt hơn.

XÁC NHẬN CỦA THỦ TRƯỞNG ĐƠN VỊ

Cầu Giấy, ngày 10 tháng 04 năm 2012

Tôi xin cam đoan đây là SKKN của mình viết, không sao chép nội dung của người khác.

Nguyễn Thanh Thủy